

KURJER WARSZAWSKI.

D. 1. Wrzesień — Rok 1843.
Piątek.

№ 230.

Jutro, Ś. Stefan Król.

Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych na przedstawienie Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych, mianowała do Rady Opiekuńczej Szpitalów, Domów schronień i wszelkich Zakładów dobroczynnych; do Rady Opiekuńczej Powiatu *Sieradzkiego*, utworzonej z dotychczasowej Rady Szczegółowej Szpitalu w Sieradzu, na Opiekuna Prezydującego: Art. *Olshewskiego*; na Członków: *Łuc. Rembowski*, *Edm. Stawiskiego*, *Fran. Bielskiego*, *Anast. Grabowskiego*, *Wal. Perthiewicza*.

J.W. Tajny Radca *Turkuł* Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, dnia wczorajszego przybył do Warszawy z Petersburga. Mieszka w pałacu Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych. — Nader smutne zdarzenie przeraziło serca Rodziny i mnostwa Przyjaciół. Wczoraj o 8ej rano życie przestał ś. p. *Marcelli Tarczewski*, Radca prawny w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Mecenus, Kawaler Orderów ś. *Włodzimierza*, ś. *Anny*, ś. *Stanisława* i Znak honorowego, Właściciel dóbr ziemskich. Żył tylko lat 61, lecz to życie było pełne zasług, pełne przysług świadczonych przyjaźniom i ni-szczęśliwym. Przyniósł tego serca, posiadanie nauk i liczne cnoty łączyły się aby był użytecznym Rządowi, zacnej Rodzinie i współ Obywatelom. Lata jego życia długo będą pamiętnemi. Exportacja zwłok Jego nastąpi jutro o godz. 5tej z południa z domu pod Nr 1245 lit. B. przy ulicy Nowy-swiat do Rogatek Jerozolimskich, z kąd zwłoki jego odprowadzone zostaną do Kościoła w *Pęcicach*, i tamże na wieczny spoczynek złożone. — Nakładem S. *Orgelbranda* księgarza przy ul. Miodowej Nr 496 wyszło dzieło p. t. *Pomniki do historii w Polsce z XVIgo i XVIIgo wieku*, wydane z rzadkich druków przez *J. J. Kraszewskiego*, cena zł: 5; w tejże Księgarni niedawno wyszło dzieło bardzo ciekawe *Kraszewskiego* pod tytułem: *Latarnia Czarnowiejska*, o-brazy naszych czasów, 4 tomy, cena złp. 24. —

Wczoraj złożono w Redak. Kurjera zł: 26 gr. 20 od M. i M.... dla Towarzystwa Dobroczynności na reparację domu onegdajszym pożarem uszkodzonego. Od małego *Pawelka* zł. 40 na tenże przedmiot, oraz od L. zł. 5. Wczoraj także złożono bezimiennie dla matki z 3gim hłznięt w *Kurrowicach* zł. 6 gr. 20. Za Broszę dań zł. 56. Kto da więcej? Z Sask. Ogródu wpłynęło dnia 29. z. m. z. 11 gr. 8; dnia 30 złotych 12 gr. 18. — Według Taxy na bieżący miesiąc Wrzesień, ma płacić się w Warszawie za funt mięsa wołowego k. 5 $\frac{1}{2}$ (gr. 11), za pieczeń polędwicy k. 55 (zł. 3 g. 20), za funt pieczeni cielecej zadniej z nera k. 6 $\frac{1}{2}$ (gr. 13), wieprzo: k. 6 (gr. 12), schabu k. 5 (gr. 10), za funt baraniny kop: 4 $\frac{1}{2}$ (gr. 9). — (Art. nad) Onegdaj i wczoraj liczne zgromadzenie gości ciekawych, przybyło widzieć przedstawienia Pana *Kleinschneka* w pałacu zwanym *Paca*, gdzie *Marjonetki* i *Metamorfozy* bardzo wszystkich bawiły. Między 1szym a 2gim aktem młody *Herman Kleinschnek* wykonał na skrzypkach koncert wojenny *Lipińskiego*, a grę tego młodzieńca obecni niektorzy Znawcy bardzo chwaili. Po przyjemnem zaś odśpiewaniu między 3cim a 4tym aktem przez *Pannę Franciszkę Antonję* recitativo *Berjota* z *Wariacjami*, grzmot oklasków i huczne bravo, rozległy się po całym salonie. Nakoniec ognie chińskie z rozmaitemi odmianami, zgromadzoną Publiczność zadowolity. *H. Gl.* — Wczoraj dla nagłej słabości *J. Panny Asandri*, dano widok *Normy* w *Wielkim Teatrze*; dano widok w *Rozmaitości*, w czasie którego przywołani, *J. Panna Damse* 2-kroć i *J. P. Jasiński* i *Żółkowski*.

Ostatnie nowiny z *Gdańska* donoszą, że skutkiem znizenia ceny zboża w *Anglii*, są mniej pomyslnie, niż te które donosiliśmy w ciągu ubiegłych tygodni.

Donoszą z *Galicji*: „Na d. 16 z. m. uderzył piorun w Kościół farny w *Przemyslanach*, któ-

ry dawniejszymi czasy do OO. Dominikanów Obserwantów należał, i zapalił tę starą świątynię. Większa część mieszkańców była na tym dniu polną robotą zajęta, i gdyby nietutejsza gmina żydowska z rzadkiem poświęceniem się rzuciła była do ratunku, kto wie, jakby szeroko rozpostarł się był płomień.

Anglja. — Na zapytanie uczynione Pauu Robertowi *Peel* (Pil) w Parlamencie względem przyjęcia iakiego ma doznać *Espartero*, odpowiedział Minister, że nie był przygotowany na odpowiedź, ponieważ *Espartero* przybył niespodzianie; gdy zaś dotychczas jest Reientem *de iure* chociaż nie *de facto*, przeto domyśleć się można iakie powinno go czekać przyjęcie. Na zapytanie czy zwołany będzie Kongres w sprawie hiszpań; Minister odpowiedział „Nie.” — *Espartero* 19go z. m. zawiąnął z *Lisbony* do *Falmouth*, gdzie go powitano salwą 21-krotną. Parostatek *Prometheus*, którym przybył, wrócił zaraz do *Hawru* po *Xinę Witorjij* dla *Espartera* i jego orszaku, naiego w *Londynie* hotel *Miwarta*. — *Xiążka Joinville* (*Żuewel*) i *Aumale* (*Omal*) 21go z. m. przybyli do *Woolwichu*, zkąd udali się zaraz do *Windsoru*. — Gmach *Toppings Wharf*, który spłonął niedawno, składał się z 5ciu zabudowań, prócz znacznej ilości oleju i terpentyny, zawierał 1000 kwarterów zboża; na 117,000 dukatów był askurowany, odbudowanie Kościoła *S. Olava* kosztować będzie z 14,000 dukatów. — O przypadku między dowódcą woennego angiels: okrętu *Windikatiw* a francuzkiemi szalupami przy wyspie *Taiti*, aż tyle jest uwagi, że to małe nieporozumienie, może dojść aż do tego, iakie czasem jest powodem wojny.

Francja. — Hrabia *Syrakuzijski* brat Króla *Neapolitań*: 22go z. m. przybył do *Paryża*, zkąd wyjedzie do *Eu*. — W *Orleanie* założono szkołę przygotowawczą medycyny i farmacji. — Jenerał *Sebastjani* miał być wysłany do *Anglji*, celem uważania układów względem sprawy *neufundlandzkiej*. — *Xżna Witorji* (*Espartero*) w towarzystwie swojej siostrzenicy 20go z. m. przybyła z *Baiony* do *Hawru*. — *P. Lamartine* (*Lamar-*

ty) dotychczas zwykł znajdować się na *examinach* uczniów *Gimnazjum* i miewać do nich mowy; ponieważ teraz należy do opozycji, przeto mu zakazano mówienie mów, ale też nikomu innemu nie dozwolono przemawiać do uczniów. — *Zao* „u głośzą, że *P. Lesseps* Konsul w *Barcelonie* zostanie przeniesiony. — Arcybiskup w *Sens* podał się do dymisji, i takową uzyskał w skutek napomnienia otrzymanego od Arcybiskupa paryzkiego za to, iż chciał wprowadzić liturgję rzymską w miejsce paryzkiej. *X. Olivier* (*Oliwje*) mianowany jego następcą. Biskupem zaś w *Evreux* (*Éwie*) mianowany *X. Bedot* dotychczasowy Wikarjusz *generałny* w *San*. — 15go z. m. odbyło się w *Bourbon Wenda* uroczyste odsłonięcie posagu *Napoleona* wzniesionego na wzgórzu; co rok 15go Sierp: ma być w *Burbon* obchód na cześć tego Cesarza. — Hiszpański dług narodowy wynosi obecnie ogromną summę 3,540,241,000 fr: bez doliczenia procentów dawniej zapadłych, gdyż procent opłaca się tylko za półrocza bieżące. Summa ta ieszcze wzrasta, gdyż roczny deficyt wynosi 165,621,621 fr. Niektóre dzienniki *Paryzkie* obsze: nie dowiadzą, że terazniejszy związek małżeński *Królewicza* *Xcia Żuewel* z *Cesarzówną Brazylijską* okaże się dla *Francji* *arcykorzystnym*. *Brazylja* jest w świecie 3im najobszerniejszym katolickim krajem, i *Rodzina* *młodego Cesarza* połączona z znakomitemi *Monarchami* *Europy*. Takie i związki handlowe pomnożą się znacznie.

Hiszpanja. — Telegraf donosi: Rozkazem dziennym z dnia 16go z. m. ogłoszonym przez *Jenerała Arbutnot* z *cytadeli barcelońskiej*, oświadczanie iż nie może uznawać *Junty* która utworzyła się na nowo iako *Junta* *zwierzchnicza*. *Deputacje* osób znakomitych udały się do *cytadelli*, zby iako *tłumacze* większości mieszkańców ofiarować swoją pomoc *Jenerałowi Arbutnot*. *Brygadjer Echalecu* który ieszcze nie złożył *gubernatorstwa* w *Montjuich*, odmówił *Juncie* *współnictwa*. *Junta* uzbroidła znowu *bataljon ochotników* *bronią* z *warowni Atarazanas*. *Żołnierze* z tegoż *bataljonu* pod *przewodnictwem* *doboszów*, którzy byli

alarm, dali ognia na grupę młodych ludzi, jeden został zabity, drugi raniony. Bataljon artylerji z milicji oświadczył się przeciw rokoszowi. Wieczorem 17go z. m. iunta z częścią członków władzy municyp: otoczona bataljonem ochotników, cofnęła się do warowni *Ataraznis*; 18go z. m. Jeneral *Arbutnot* znajdował się z oddziałem 2000 wojska w cytadelli, iunta z bataljonem ochotników była w warowni *Atarazanas*, bataljony milicji zostawały w swoich kwaterach. Brygadjer *Prym* który 17go z. m. przybył do cytadelli, miewa narady z Alkaldami i ogłosił odezwę zachęcającą obywateli do jedności. — *Espartero* prócz manifestu ogłoszonego na statku *Belis* 31go z. m. ogłosił także protestację podpisaną i przez jego towarzyszw przeciw wszystkiemu coby zdziałano z uszczerbkiem ustawy. Rząd madrycki dekretem z dnia 16go z. m. pozbawił *Espartera* i tych którzy podpisali protestację wszystkich tytułów, stopni, posad, dostoięństw i orderów. — 15go z. m. odprawiono w kaplicy pałacu uroczyste *Te deum* z powodu szczęśliwego rozstrzygnięcia się sprawy krain; Królowa znajdowała się pod baldachimem. — 17go z. m. Królowa z swoją siostrą miała udać się do *la Granja*. — Jeneral *Koncha* musiał opuścić *Kadyz*, ponieważ mu tamże grożono śmiercią; mieszkańcy zachowują jeszcze w żywej pamięci *Espartera*. — W *Madrycie* teraz jest modą dawać sute o biady, prawie co dzień jest uczta u którego z Ministrów, Jenerała etc., spełniają kielichy życząc pomyślności młodej Królowej i Ojczyźnie, ale też prawie co dzień przysyłane są z różnych prowincji smutne nowiny o niespokojnościach, biedzie i t. p.

Niemcy. — W nocy 23go z. m. zdarzył się na *Menie* przypadek, któryby mógł opłakane pociągnąć skutki. Parostatek *Leopold* wysłany z *Moguncji* do *Frankfortu* w ciemności potracił się o tratwę między *Kostheim* i *Hochheim*, i zatonął tak prędko, iż osada ledwo zdołała się ratować na tratwę. — *Meierbeer* bawi u wód *Soden* niedaleko *Frankfortu n. M.*

Rozmaitości. — W pewnem towarzystwie mło-

dy Elegant zapraszał Damę do tańców, a że był bez rękawiczek, ta chcąc go zawstydzić, odpowiedziała, iż nie tańczenie z mężczyznami, którzy nie noszą rękawiczek. Oh! to nie nie znaczy odpowiedział jej na to Elegant, niech Pani będzie spokojną, natychmiast po przetańczeniu umyję sobie ręce. — W Angliji i Ameryce, szczególnie są teraz doniesienia po szyldach i gazetach, któremi chcą interesowani zwrócić na siebie oczy czytelników, i tak: Kupiec w *Missipi* który chciał najzmieć swym dłużnikom aby mu zwrócili jego należność, tak kazał umieścić w tureckiej gazecie: *Do stu kroćset szatanów, poruczników i blyskawic, płacicie którzy mi winni iestęście*. — *Józef Lukaszewicz*, Historyk, opowiada z wiarygodnego źródła w *Obrazie historyczno-statystycznym Poznania*, że XVI wieku na pałacu Górków, dach miedziany obejmował sadzawkę napełnioną rybami. — *Pawlonia imperialis*, okazała drzewo, w całym tego słowa znaczeniu, przywiezione z Japonji do botanicznego ogrodu w Paryżu, jest ciekawem zjawiskiem dla Botaników i Ogrodników. Przeszłej wiosny zakwitła po raz 1szy w tej nowej dla siebie ojczyźnie i okryła się bardzo licznym, dużym i woniącym kwiatem. Liść ma na 18 cali długi, a 15 szeroki. Drzewo to z wielkim, nibieskawo białym kwiatem, przedstawia spaniały widok. Do szczególniejszych zalet należy i to, że na wolnem powietrzu zimę przetrwać może. — *Kurjer francuzki* umieścił trochę niepodobną do prawdy wiadomość, że pewien Paryżanin złapał na *Quai-Conti*, w gnieździe pod rynną dachu jaskułkę, która miała na szyi łańcuszek srebrny z szczerbą blaszeczka z napisem: Rok 1724. Jaskułka ta miałaby więc teraz 120 lat; nie zdać się to niepodobnem, gdy iak wiadomo, kruki, papugi i jaskułki późnej dosięgają starości. Akademia umiętności ma tę rzecz sprawdzić.

PRZYJECHALI DO WARSZAWY.

Hr. Wilberg Oficer Portugalski z Wiednia; Swiderski Miko: Radea Stanu z Petersburga; Swiatopętk Włodz: Oby: z Siedzikowa; Mleczko Henr: Oby: z Leszna; Mentlewicz Felix Oby: z Wróblewa; Rusocki Konst: Dz: z Pilczewa; Wasutyński Tomasz Dzie:

z Morzeńki: Euszezyński Felix Dz. z Prustowa; Boniecki Ant. Dz. z Branicy; Fabiański Mat. Dz. z Głuszcza.

DONIESIENIA

GUWERNANTKA posiadająca języki francuzki, niemiecki, oraz muzykę na fortepianie w wysokim stopniu, opatrzona w chlubne świadectwa, a zycząca sobie wejść w obowiązek do 2ch Panienek kwalifikujących się do 3ej klasy, o mil 15 od Warszawy, raczy się zgłosić do Hotelu Krakowskiego pod Nr 19, każdego dnia pomiędzy 1szą a 3cią z południa, aż do dnia 9go b. m., lub też nadesłać swój adres z wymienieniem sw-go nazwiska.

Uwładzam Pleć Zeńską, iż będąc upoważnioną od Rządu do utrzymywania Zakładu czyli Szkoły Krawieczyzny damskiej, udzielam wyższą Naukę teorycznie i praktycznie, doskonalego KROJU podług najwizszych żurnali, wszelkich Ubiorów Damskich, a mianowicie: Szlafroczków, Sukien z rozmaitemi garniurkami i ubiorami, Amazonek, Salop, Mantili, kaftaników, Gorsatów, i t. p., a to przez bardzo łatwe wyrachowanie nowo wynalezionym w Paryżu sposobem. Kurs całej nauki, jest godzin 30 w dniach 15tu, i w tych, każda Osoba niezawodnie i dokładnie wyuczoną będzie, za co zaręczam. Lekcje dają przy ulicy Królewskiej, obok Kościoła Ewangelickiego, Nro 1072. T. Hirosz, Nauczycielka.

Doniesienie Loteryjne

Z KANTORU WERTHEJMA

przy ulicy Miodowej w Domu Wgo Dyzmańskiego pod filarami.

LOSÓW KUPNYCH do DRUGIEJ klasy, której ciągnięcie w przyszłym WTOREK rozpocznie się, całych i częściowych, w moim Kantorze ieszce dostać można. Osoby na Prowincji zamieszkałe, zyczące Losów z mojej Kolekcji, zgłosić się raczą franko, któr:m zapewnią się zwykłą akuratność w korespondencji. A. Werthejm.

Na wieś o dwie mile od Warszawy odległą, potrzeby STRZELEC do ogarów, umięjący dobrze polowanie tak z ogarami jakoteż z wyzłami, które powierzone mu zostaną, z temi warunkami: na przód: Obowiązany będzie przy umowie złożyć kaucję odpowiednią wartości ogarów lub wyzła, na zapewnienie Właściciela onych; potem, Świadectwo udowodniające dobrą konduitę żądającego tej posady i zgodzenie się na zawarcie formalnego kontraktu. Ochotnik do tej posady, po bliższą wiadomość może się zgłosić do W. Kuczynskiego mieszkającego w domu

pod Nrem 1852 przy ulicy Zakroczymskiej na pierwszym piątrze od frontu.

W klasie 1szej 62ej Lote: odciągniętej, w nowo utworzonym Kantorze Lot: przy ulicy Freta Nr 20, wprost Kościoła XX. Dominikanów, padła wygrana na Nr 22,521, Rsr. 1500 czyli zł. 10,000, oprócz wielu mniejszych wygranych. LOSÓW kupnych do następnych klass, całych i częściowych, każdego czasu w moim Kantorze nabyć można. Osoby na Prowincji zamieszkałe, zyczące mieć Losy przesłane, zgłosić się raczą do mnie franko, a za punktualność zaręczam.

M. Rutkowska.

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w połud: 17.

TEATR WIELKI. Jutro, iesił JPanna *Asandri* będzie zdrowszą, Artyści Włosey przedstawią *Normę*; iesił zaś nie. będzie przez Artystów Polsk: Opera *Cyrylik Sewilski*. Wczoraj w Rozmaitości były, 33ci raz *Niedorostek*, i 9ty raz *Wendeta*.

Dziś w Kawiarni przy ulicy Nowo-Senatorskiej, między Hotelem Rzymskim a Litewskim, na 1szem piątrze, JP. *Danecki* z kompanją grać będzie.

Dziś w Kawiarni przy rogu ul. Miodo: i Senators: na 1m piątrze, TERCET Pragski grać będzie.

Dziś w Kawiarni w Gmachu Teatral: od uli: Wierzbowej, Panny *Nowakowski* grać i śpiewać będą.

Dziś w Kawiarni w domu Baroka przy ul: Trebacki, i Krak: Pr: edm; Panny *chen-man* grać i śpiewać będą.

Dziś w Kawiarni przy ulicy Trebackiej, obok domu W. Steinkellera, Panny *En-man* grać i śpiewać będą.

Dziś w Kawiarni przy ul: Długiej Nr 574, naprzeciw Arsenalu, w domu Brązownika, PP. *Jokisz* grać będą.

Jutro w Ogródku Czarnym przy ulicy Czarnej, JP. *Danecki* z kompanją grać będzie. Ogród cały będzie oświetlony; tamże dostać można różnych NAPOJÓW i PRZEKASEK przy rychłej usłudze. *Grosser*.

W czasie spodziewanego liczego zgromadzenia w dniu 3cim i następných b. m. we wsi *Miedniewiczach*, w Dobrach Szymanów, utworzoną zostanie RESTAURACJA, w której przy rychłej usłudze i umiarkowanej cenie, dostać można wszelkich Potraw i Napojów. *Grabalski*.

Jutro u *Maiewskiego* przy ul: Bednarskiej na Śniadanie, między innymi: Jesiotr, Sandacz z sosem, Szczupak z biszami; Karp na szaro, Okoń z łaiami, Lin, Węgorz, Karaś, Zupa, Chłodnik, Kurczęta. —